

Republica Moldova

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

ACORD Nr. 1996
din 19.03.1996

**ÎNTRU GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA
ȘI GUVERNUL REGATULUI UNIT AL MARII BRITANII
ȘI IRLANDEI DE NORD PRIVIND PROMOVAREA ȘI
PROTEJAREA INVESTIȚIILOR***

Publicat : 30.12.1999 în Tratatul Internațional Nr. 20 art Nr : 4 Data intrării în vigoare :
30.07.1998

** În vigoare din 30 iulie 1998*

*Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord,
dorind să creeze condiții favorabile creșterii investițiilor cetățenilor individuali și companiilor unui
Stat pe teritoriul celuilalt Stat,*

*recunoscând că promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, conform acordului internațional,
va determina stimularea inițiativei în businessul individual și va spori prosperitatea ambelor State,
au convenit asupra celor ce urmează:*

Articolul 1
Definiții

În sensul prezentului Acord:

a) investiție înseamnă orice fel de active și, în special, dar nu exclusiv, include:

(i) proprietatea mobilă și imobilă, precum și orice alte drepturi de proprietate așa ca ipoteca, gajul sau amanetul;

(ii) cote-părți și acțiuni și obligațiuni ale unei companii, precum și orice altă formă de participare într-o companie;

(iii) drepturi bănești sau orice îndeplinire supusă contractului care au valoare financiară;

(iv) drepturi de proprietate intelectuală, goodwill, procedee tehnice și know-how;

(v) concesiuni de business, conferite prin lege sau în baza contractului, inclusiv concesiunile de cercetare, cultivare, extragere sau exploatare a resurselor naturale; Schimbarea formei în care sunt investite activele nu afectează caracterul lor de investiție și noțiunea investiție include toate investițiile efectuate înainte sau după data intrării în vigoare a prezentului Acord;

b) *venituri* înseamnă sumele produse de o investiție și includ, în special, dar nu exclusiv: profitul, dobânda, creșteri în valoare a capitalului, dividendele, drepturile de autor și onorariile;

c) *cetățeni* înseamnă:

(i) cu privire la Republica Moldova: persoanele fizice care își obțin statutul de cetățeni al Republicii Moldova, în conformitate cu legea în vigoare a Republicii Moldova, cu condiția că ei sunt autorizați, în conformitate cu legislația Republicii Moldova, să efectueze investiții pe teritoriul celeilalte Părți Contractante;

(ii) cu privire la Regatul Unit: persoanele fizice care își obțin statutul de cetățeni ai Regatului Unit, în conformitate cu legea în vigoare a Regatului Unit;

d) *companii* înseamnă:

(i) cu privire la Republica Moldova: persoanele juridice și asociațiile stabilite, în conformitate cu legea în vigoare a Republicii Moldova, ce au o reședință permanentă pe teritoriul ei, cu condiția că ele sunt autorizate, în conformitate cu legislația Republicii Moldova, să efectueze investiții pe teritoriul celeilalte Părți Contractante; (ii) cu privire la Regatul Unit: corporațiile, firmele și asociațiile încorporate sau constituite în conformitate cu legea în vigoare în orice parte a Regatului Unit sau în orice alt teritoriu, asupra căruia se extinde prezentul Acord, conform prevederilor Articolului 12;

e) *teritoriu* înseamnă:

(i) cu privire la Republica Moldova: suprafața cuprinsă între frontierele terestre, la fel ca și apele teritoriale și orice suprafață maritimă în măsura în care Republica Moldova își exercită drepturile suverane sau jurisdicția asupra acestor teritorii, în conformitate cu dreptul internațional.

(ii) cu privire la Regatul Unit: Marea Britanic și Irlanda de Nord, inclusiv apele teritoriale, precum și orice suprafață maritimă situată în afara apelor teritoriale ale Regatului Unit, care sunt sau pot fi în viitor desemnate în baza legii naționale a Regatului Unit, în conformitate cu dreptul internațional, ca o suprafață asupra căreia Regatul Unit își poate exercita drepturile privind fundul mării și subsolul, precum și resursele naturale și orice teritoriu, asupra căruia se extinde prezentul Acord, în conformitate cu prevederile Articolului 12.

Articolul 2

Promovarea și protejarea investiției

1) Fiecare Parte Contractantă va încuraja și va crea condiții favorabile cetățenilor sau companiilor celeilalte Părți Contractante pentru a investi capital pe teritoriul ei și va admite acest capital, sub rezerva dreptului său de a exercita puterile conferite prin legislația sa.

2) Investițiilor cetățenilor sau companiilor fiecărei Părți Contractante oricând li se vor acorda un tratament just și echitabil și se vor bucura de o protejare și securitate deplină pe teritoriul celeilalte Părți Contractante. Nici una dintre Părțile Contractante nu va deteriora prin măsuri nerezonabile sau discriminatorii managementul, menținerea, folosirea, posedarea sau înstrăinarea investițiilor cetățenilor sau companiilor celeilalte Părți Contractante pe teritoriul său. Fiecare Parte Contractantă va respecta orice obligațiune pe care și-a asumat-o în legătură cu investițiile cetățenilor sau companiilor celeilalte Părți Contractante.

Articolul 3

Prevederile cu privire la clauza națiunii cele mai favorizate și tratamentul național

1) Nici una dintre Părțile Contractante nu va supune pe teritoriul său investițiile sau veniturile cetățenilor sau companiilor celeilalte Părți Contractante unui tratament mai puțin favorabil decât cel acordat investițiilor sau veniturilor propriilor cetățeni sau companiilor ori investițiilor sau veniturilor cetățenilor sau companiilor oricărui terț Stat.

2) Nici una dintre Părțile Contractante nu va supune pe teritoriul său cetățenii sau companiile celeilalte Părți Contractante, în ceea ce privește managementul, menținerea, folosirea, posedarea sau înstrăinarea de investițiile lor, unui tratament mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă propriilor cetățeni sau companii, sau cetățenilor sau companiilor oricărui terț Stat.

3) Pentru evitarea îndoielii se confirmă că tratamentul prevăzut în para-grafele 1) și 2) de mai sus se va aplica față de prevederile Articolelor 1-11 ale prezentului Acord.

Articolul 4

Despăgubirea pentru pierderi

1) Cetățenilor sau companiilor unei Părți Contractante, ale căror investiții pe teritoriul celeilalte Părți Contractante suferă pierderi din cauza unui război sau a altui conflict armat, revoluției, stării de urgență națională, revoltei, insurecției sau altei dezordini pe teritoriul ultimei Părți Contractante, li se va acorda de către ultima Parte Contractantă, în ceea ce privește restituirea, compensarea, despăgubirea sau altă soluționare, un tratament nu mai puțin favorabil de cel pe care ultima Parte Contractantă îl acordă propriilor cetățeni sau companii, ori cetățenilor sau companiilor oricărui terț Stat. Plățile rezultate vor fi liber transferabile.

2) Fără a aduce prejudicii paragrafului 1) al acestui Articol, cetățenilor sau companiilor unei Părți Contractante care în orice situație, la care se referă acel paragraf, suferă pierderi pe teritoriul celeilalte Părți Contractante rezultate din:

a) rechiziționarea proprietății lor de către forțele sau autorizațiile acesteia, sau

b) distrugerea proprietății lor de către forțele sau autoritățile acesteia, care n-a fost cauzată de o acțiune de luptă sau nu a fost o necesitate reieșită din situație, li se va acorda o restituire sau o despăgubire adecvată. Plățile rezultate vor fi liber transferabile.

Articolul 5

Exproprierea

1) Investițiile cetățenilor sau companiilor fiecărei Părți Contractante nu vor fi naționalizate, expropriate sau nu vor fi subiectul măsurilor cu efect echivalent naționalizării sau exproprierii (la care se face referință ca "expro-priere") pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, cu excepția unui scop public legat de necesitățile interne ale acestei Părți în bază non-discriminatorie și însoțită de o despăgubire promptă, adecvată și efectivă. Fiecare compensare va corespunde valorii reale a investiției expropriate imediat înaintea exproprierii sau notificării ei publice, în dependență de care va fi prima acțiune, va include dobânda la o rată comercială normală până la data plății, va fi efectuată fără întârziere, va fi efectiv realizabilă și liber transferabilă. Cetățeanul sau compania afectată va avea dreptul, conform legii Părții Contractante care efectuează exproprierea, la o revedere promptă de către o autoritate judiciară sau altă autoritate independentă a acelei Părți, a cazului său sau ale ei și a evaluării investiției sale sau ale ei, în conformitate cu principiile prevăzute în acest paragraf.

2) Când o Parte Contractantă expropriează activele unei companii care este încorporată sau constituită conform legii în vigoare în orice parte a teritoriului propriu și în care cetățenii sau companiile celeilalte Părți Contractante dețin acțiuni, ea va asigura ca prevederile paragrafului 1) al acestui Articol să fie aplicate în măsura necesității de a garanta o despăgubire promptă, adecvată și efectivă referitor la investițiile lor cetățenilor și companiilor celeilalte Părți Contractante care sunt proprietarii acelor acțiuni.

Articolul 6

Repatrierea investițiilor și a veniturilor

Fiecare Parte Contractantă va garanta, în ceea ce privește investițiile cetățenilor sau companiilor celeilalte Părți Contractante, un transfer fără restricții al investițiilor și veniturilor lor. Transferurile vor fi efectuate fără întârziere în valuta convertibilă în care capitalul a fost inițial investit sau în orice altă valută convertibilă convenită între investitor și Partea Contractantă în cauză. Dacă nu este convenit în alt mod de către investitor, transferurile se vor efectua la rata de schimb aplicată la data transferului, în conformitate cu reglementările de schimb în vigoare.

Articolul 7

Excepții

Prevederile acestui Acord, legate de oferirea tratamentului nu mai puțin favorabil decât cel acordat cetățenilor sau companiilor fiecărei Părți Contractante sau oricărui terț Stat, nu vor fi interpretate în așa mod ca să oblige o Parte Contractantă să extindă față de cetățenii sau companiile celeilalte avantajul oricărui tratament, preferință sau privilegiu ce rezultă din:

a) orice uniune vamală existentă sau viitoare ori dintr-un Acord internațional similar, la care fiecare dintre Părțile Contractante este sau poate deveni parte, sau

b) orice Acord sau aranjament internațional legat, în întregime sau parțial, de taxare sau orice legislație internă ce se referă, în întregime sau parțial, la taxare.

Articolul 8

Referirea la Centrul Internațional pentru Reglementarea Diferendelor legate de Investiții

1) Fiecare Parte Contractantă, prin prezentul, consimte să prezinte Centrului Internațional pentru Reglementarea Diferendelor legate de Investiții (denumit în continuare Centru) pentru reglementare prin conciliere sau arbitraj, con-form Convenției privind reglementarea diferendelor legate de investiții dintre state și cetățenii altor state, deschisă pentru semnare la Washington în data de 18 martie 1965, orice diferend legal ce apare între o Parte Contractantă și un cetățean sau companie a celeilalte Părți Contractante în legătură cu investițiile cetățeanului sau companiei celei din urmă pe teritoriul primei Părți Contractante.

2) Compania încorporată sau constituită conform legislației în vigoare pe teritoriul uneia dintre Părțile Contractante și unde, până la apariția unui astfel de diferend, majoritatea acțiunilor erau deținute de cetățenii sau compa-niile celeilalte Părți Contractante, va fi tratată în conformitate cu

Articolul 25 2) b) al Convenției, în sensul Convenției, ca o companie a celeilalte Părți Contractante.

3) Dacă apare un astfel de diferend și părțile în disputa nu-l pot rezolva într-o perioadă de trei luni prin intermediul remediilor locale sau în alt mod, atunci, dacă cetățeanul sau compania afectată, la fel consimte în scris să prezinte diferendul Centrului pentru reglementare prin conciliere sau arbitraj, conform Convenției, fiecare parte poate începe procesul prin adresarea unei cereri Secretarului General al Centrului conform celor prevăzute în articolele 28 și 36 ale Convenției, în cazul unui dezacord, cetățeanul sau compania afectată va avea dreptul să aleagă care din proceduri, concilierea sau arbitrajul, este mai potrivită. Partea Contractantă ce este o parte relativă la diferend nu va obiecta, la orice etapă a procesului sau a executării hotărârii, faptul că cetățeanul sau compania, ce este altă parte relativă la diferend, a primit, ca urmare a unui contract de asigurare, indemnizații referitoare la unele sau toate pierderile lui sau ale ei.

4) Nici una dintre Părțile Contractante nu va urmări prin canale diplomatice orice diferend înaintat Centrului decât dacă:

a) Secretatul General al Centrului sau comisia de conciliere sau tribunalul arbitral constituit de Centru constată că diferendul nu se supune jurisdicției Centrului, sau

b) cealaltă Parte Contractantă nu respectă sau nu execută hotărârea adoptată de un tribunal arbitral.

Articolul 9

Diferende între Părțile Contractante

1) Diferendele dintre Părțile Contractante privind interpretarea sau aplicarea acestui Acord vor fi soluționate, dacă va fi posibil, prin canale diplomatice.

2) Dacă diferendul dintre Părțile Contractante nu poate fi soluționat în așa mod, va fi supus, la cererea uneia din Părțile Contractante, tribunalului arbitral.

3) Un astfel de tribunal arbitral va fi constituit, pentru fiecare caz aparte, după cum urmează, în decurs de două luni din momentul primirii cererii pentru arbitraj, fiecare Parte Contractantă va desemna un membru al tribunalului. Acești doi membri vor alege un cetățean al unui terț Stat, care, cu consimțământul ambelor Părți Contractante, va fi numit în calitate de Președinte al tribunalului. Președintele va fi numit în decurs de două luni din data desemnării celorlalți doi membri.

4) Dacă în cadrul perioadelor indicate la paragraful 3) al acestui Articol numirile necesare nu au fost efectuate, fiecare dintre Părțile Contractante, dacă nu există o altă înțelegere, poate să invite Președintele Curții Internaționale de Justiție să efectueze toate numirile necesare. Dacă Președintele este cetățean al uneia dintre Părțile Contractante sau dacă este împiedicat în alt mod să exercite această funcție, va fi invitat să facă numirile necesare Vicepreședintele. Dacă Vicepreședintele este cetățean al uneia dintre Părțile Contractante sau dacă el este la fel împiedicat să exercite funcția menționată, va fi invitat să facă numirile necesare membrul Curții Internaționale de Justiție, următorul în scara ierarhică, care nu este cetățean al uneia dintre Părțile Contractante.

5) Tribunalul arbitral va adopta hotărârea sa prin majoritate de voturi. Această hotărâre va fi obligatorie pentru ambele Părți Contractante. Fiecare Parte Contractantă va suporta cheltuielile legate de membrul propriu din tribunal, precum și cele legate de reprezentarea acestuia în procedurile arbitrale; cheltuielile legate de președinte și alte cheltuieli vor fi suportate în egală măsură de către Părțile Contractante. Tribunalul, totodată, prin decizia sa, va putea stabili ca o parte mai mare de cheltuieli să fie suportată de una dintre Părțile Contractante și această hotărâre va fi obligatorie pentru ambele Părți Contractante. Tribunalul își va stabili propria sa procedură.

Articolul 10

Subrogarea

1) Dacă una dintre Părțile Contractante sau Agenția desemnată de aceasta (prima Parte Contractantă) efectuează o plată conform unei garanții, pe care a acordat-o în legătură cu o investiție pe teritoriul celeilalte Părți Contractante (a doua Parte Contractantă), a doua Parte Contractantă va recunoaște:

a) cesionarea primei Părți Contractante prin lege sau tranzacția legală a tuturor drepturilor și pretențiilor părții compensate, și

b) că prima Parte Contractantă este justificată să exercite aceste drepturi și să susțină pretențiile în virtutea subrogării în aceeași măsură ca și partea compensată.

2) Prima Parte Contractantă va fi justificată, în orice circumstanță, să se bucure de același tratament referitor la:

a) drepturile și pretențiile căpătate de aceasta în virtutea cesionării, și b) orice plăți primite întru îndeplinirea acestor drepturi și pretenții, ca și partea compensată justificată să primească, în virtutea acestui Acord, în ceea ce privește investiția și veniturile legate de ea.

3) Orice plăți primite în valută neconvertibilă de către prima Parte Contractantă ca urmare a

drepturilor și pretențiilor primite vor fi liber accesibile primei Părți Contractante în scopul de a suporta orice cheltuieli pe teritoriul celei de-a doua Părți Contractante.

Articolul 11

Aplicarea altor reguli

Dacă prevederile legii fiecărei Părți Contractante sau obligațiunile conform dreptului internațional existente în prezent sau care vor fi stabilite între Părțile Contractante suplimentar la prezentul Acord conțin reguli, care, în mod general sau specific, justifică tratamentul mai favorabil al investițiilor cetățenilor sau companiilor celeilalte Părți Contractante decât cel prevăzut în prezentul Acord, aceste reguli vor prevala asupra prezentului Acord în măsura în care ele sunt mai favorabile.

Articolul 12

Extinderea teritorială

Odată cu intrarea în vigoare a acestui Acord sau în orice alt timp după aceea, prevederile prezentului Acord pot fi extinse asupra acelor teritorii, de ale căror relații internaționale este responsabil Guvernul Regatului Unit după cum s-ar putea conveni între Părțile Contractante printr-un schimb de Note.

Articolul 13

Intrarea în vigoare

Fiecare Parte Contractantă o va notifica pe cealaltă în scris despre îndeplinirea procedurilor naționale necesare pe teritoriul său pentru intrarea în vigoare a prezentului Acord. Acest Acord va intra în vigoare din data ultimei dintre cele doua notificări.

Articolul 14

Durata și terminarea

Acest Acord va rămâne în vigoare pe o durată de zece ani. După aceea va continua să rămână în vigoare până la expirarea a douăsprezece luni din data în care una din Părțile Contractante va notifica în scris pe cealaltă despre terminare. Cu condiția că, în ceea ce privește investițiile efectuate în perioada de valabilitate a Acordului, prevederile lui referitor la aceste investiții să continue să rămână în vigoare pentru o perioadă de douăzeci de ani după data terminării și fără a aduce prejudicii aplicării după aceea a regulilor generale ale dreptului internațional.

Întru, adeverirea căruia., subsemnații autorizați în mod corespunzător de către Guvernele lor respective, au semnat acest Acord.

Întocmit în două exemplare la Londra, în data de 19 martie 1996, în limbile moldovenească și engleză, ambele texte fiind egal autentice.